

Dkt. Gary Yates, Kitabu cha 12, Kipindi cha 21, Ahadi ya Mika ya Urejesho

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 21, Ahadi ya Mika ya Urejesho.

Tunapoendelea na somo letu la kitabu cha Mika katika kipindi hiki, tutaangalia hasa ujumbe wa tumaini wa Mika na ahadi ya urejesho inayopatikana katika kitabu cha Mika.

Basi jinsi tunavyosoma ahadi hizi za mwisho wa dunia zinazopatikana katika Agano la Kale kwa kuzingatia jipya. Kumbuka muundo unaopatikana katika kitabu cha Mika. Kuna sehemu tatu, sura ya kwanza hadi ya pili, sura ya tatu hadi ya sita, na sura ya saba hadi ya nane.

Zote zinaanza na neno sikia na wito kwa watu kusikiliza ujumbe. Katika sehemu ya kwanza na ya mwisho, kuna ujumbe mrefu wa hukumu ukifuatiwa na ahadi fupi ya matumaini inayogeuzi na kugeuzi hukumu. Katika sehemu ya katikati ya kitabu, ambayo inaonekana kuwa aina ya lengo kuu, tuna ujumbe mfupi wa hukumu na kisha ujumbe mrefu wa wokovu.

Neno mabaki linapatikana katika sehemu zote tatu za tumaini. Ni ahadi kwamba baada ya hukumu kukamilika na baada ya Mungu kusafisha mataifa ya Israeli na Yuda kutokana na uovu wao, atawarejesha na kuwamiminia baraka zake za agano. Mika, katika muktadha wa huduma yake, alihusika katika mgogoro mkubwa na manabii wa uongo ambao walikuwa wakiwapa watu matumaini ya udanganyifu na ya uongo.

Mika anawasaidia kuelewa tumaini lao halisi ni nini. Mika alipohubiri ujumbe wake wa hukumu, manabii wa uongo walisema, msihubiri, msitoe povu mdomoni kuhusu mambo haya. Mtu hapaswi kuhubiri kuhusu mambo kama hayo kwa sababu aibu haitatupata.

Matoleo yao ya matumaini na ahadi zao kwamba mgogoro wa Ashuru ungeisha hivi karibuni au baadaye katika siku za Yeremia, ahadi ya manabii kwamba mgogoro wa Babeli haungedumu kwa muda mrefu. Ulikuwa ujumbe maarufu kwa watu. Mika alisema kwamba kama kungekuwa na nabii ambaye alisema bia na divai nyingi kwa watu hawa, huyo angekuwa nabii tu ambaye watu hawa wangetaka kumsikia na kumsikiliza.

Mika, akizungumzia manabii hawa wa uongo katika sura ya 3, mstari wa 11, na watu na jinsi walivyoitikia ujumbe huu, alisema kwamba viongozi si waadilifu, makuhani hufundisha kwa malipo, manabii hufanya uaguzi kwa pesa, na bado wanamtegemea

Bwana na kusema, je, Bwana hayuko katikati yetu? Hakuna maafa yatakayotupata. Ujumbe wa Mika ulikuwa kwamba maafa yangewapata watu wa Yuda na walihitaji kuwa tayari kwa hilo. Baada ya ujumbe usiokoma wa hukumu tunaouona katika sura ya 1 na 2, na kisha mashtaka yake kwa viongozi wa Yuda, haswa katika sura ya 2 na 3, sehemu ya kati ya kitabu hiki itazingatia tumaini.

Kifungu muhimu katika haya yote ni Mika sura ya 4, mstari wa 1 hadi 6. Tuna kifungu kinachofanana ambacho ni karibu sawa kabisa katika kitabu cha Isaya. Kwa hivyo, hatuna uhakika kama kifungu hiki kilitoka kwa Mika, kama kinatoka kwa Isaya, au kama manabii hao wawili wanatumia tu utamaduni wa kawaida. Jinsi baadhi ya unabii huu unavyopanuliwa katika kitabu cha Mika inaweza kupendekeza kwamba unabii huo unatoka kwa Isaya na kwamba Mika kisha anaupanua kwa njia fulani ambazo ni tofauti na madhumuni na nia yake ya kitheolojia.

Lakini jambo muhimu la kutambua ni kwamba Mika na Isaya wanapohubiri katika karne ya nane huko Yuda, wote wawili wanatoa maono haya ya mustakabali wa ajabu ambao Mungu anao kwa watu wake. Na hivi ndivyo kifungu kinavyosema katika sura ya 4. Itakuwa katika siku za mwisho, mlima wa nyumba ya Bwana utaimarishwa juu ya milima yote, nao utainuliwa juu ya vilima, na watu wa mataifa watauendea; na mataifa mengi yatakuja na kusema, Njoni, twende juu mlimani kwa Bwana, nyumbani kwa Mungu wa Yakobo, ili atufundishe njia zake, nasi tupate kutembea katika mapito yake; maana katika Sayuni itatoka sheria na neno la Bwana kutoka Yerusalemu. Atahukumu kati ya watu wengi, na atawaamulia mataifa yenye nguvu yaliyo mbali.

Watafua panga zao ziwe majembe, na mikuki yao iwe miundu ya kupogoa; taifa halitainua upanga juu ya taifa, wala hawatajifunza vita tena; bali wataketi kila mtu chini ya mzabibu wake na chini ya mtini wake, wala hapana mtu atakayewatia hofu; kwa maana kinywa cha Bwana wa majeshi kimesema hivi. Maana mataifa yote huenenda, kila mmoja kwa jina la Mungu wake, bali sisi huenenda kwa jina la Bwana, Mungu wetu, milele na milele.

Na kumbuka kwamba tumaini la mwisho wa dunia, ahadi ya urejesho ambayo manabii wanatupa katika Agano la Kale, ina vipengele vinne muhimu. Kwanza, Mungu atawarudisha watu wake kutoka uhamishoni. Nambari ya pili, jiji la Yerusalemu, litajengwa upya na kurejeshwa.

Mungu pia atarejeshwa nasaba ya Daudi. Kutakuwa na Daudi wa siku zijazo ambaye hatimaye atamtaja Masihi. Na kisha Mungu atakapowabariki Israeli, mataifa yataona kile Mungu anachofanya.

Watajumuishwa katika kazi ya Mungu ya hukumu na wokovu, na watafurahia baraka za ufalme huu ujao pia. Ujumbe huu hakika unaambatana na maono hayo ya msingi ya kinabii. Kwanza kabisa, kifungu kinaahidi kuinuliwa kwa Sayuni.

Na kimfano, mahali hapa ambapo ni kilima kidogo kweli patakuwa juu na kuwa mlima mrefu zaidi duniani. Hupindua moja kwa moja kile kinachotokea katika sura ya 3, mstari wa 12, wakati Yerusalemu itakapokuwa rundo la magofu na mlima wa nyumba ya Bwana utakuwa kimo cha msitu. Kutakuwa na mabadiliko ya wakati uliopo na hukumu itageuzwa kuwa baraka.

Mataifa yatamiminika hadi Sayuni ili kuwa sehemu ya hili. Isaya 60, nuru na utukufu wa wokovu wa Mungu vitamulika Yerusalemu na mataifa yatakuja kushiriki katika hilo na kushiriki katika hilo. Katika baadhi ya vifungu vya unabii katika Agano la Kale, una mataifa yanakuja kuitumikia Yerusalemu, kuleta ushuru wa mataifa mjini na kuchukua jukumu la pili zaidi.

Katika sehemu zingine, wanaonekana kuwa washirika sawa, lakini wote kwa pamoja watahiriki wokovu wa Mungu. Isaya sura ya 19, katika ufalme ujao, kutakuwa na njia kuu kutoka Misri hadi Ashuru hadi Israeli. Israeli haitakuwa hata watu wa Mungu pekee.

Nafikiri Misri na Ashuru, zikiwakilisha mataifa yote, zitakuwa sehemu ya watu wa Mungu. Utakuwa ufalme unaotegemea haki na si vurugu na vita. Utakuwa amani inayoletwa kupitia haki, si aina ya uongo ya amani inayolazimishwa kwa watu.

Maono ya utawala wa Masihi katika Isaya sura ya 11, mstari wa kwanza hadi wa tisa, Isaya sura ya tisa, mstari wa kwanza hadi wa sita, tunaona kitu kama hicho. Kutakuwa na kutokuwepo kwa vita. Kwa kuzingatia kile ambacho watu wa siku za Mika walikuwa wakipitia, kile ambacho kingetokea katika mgogoro wa Babeli ambao ungefuata, hii ni ahadi ambayo ilikuwa na maana kubwa kwao.

Baada ya sisi, kama jamii ya kimataifa, kuishi katika karne yenye vurugu zaidi katika historia ya wanadamu, tumeona vita viwili vya dunia. Tumeona Umoja wa Mataifa ukianzishwa kwa lengo la kujaribu kukomesha vita. Hakujakuwa na siku ya amani duniani tangu wakati huo.

Tumaini hili bado ni la kweli. Lakini hatimaye, watafua silaha zao, panga zao ziwe majembe, na mikuki yao iwe miundu ya kupogoa. Watageuza silaha za vita kuwa vifaa vya kilimo kwa sababu hawatashiriki vita tena.

Tena, sambamba na muundo na picha ya ufalme wa amani tulionao katika Isaya 9 na Isaya 11, simba na mwana-kondoo watalala pamoja. Sio tu kuzungumzia kuhusu maelewano yatakayokuwepo katika asili wakati laana itakapobatilishwa, lakini pia uadui kati ya mataifa utaondolewa na kuondolewa pia. Israeli, wakati hili litatokea, itaweza kufurahia amani, baraka, usalama, na ustawi katika nchi.

Kuna picha hii katika sura ya 4, mstari wa 4, ambayo inasema, wataketi kila mtu chini ya mzabibu wake na chini ya mtini wake, wala hapana mtu atakayewatia hofu. Wote wataweza kufurahia urithi wa nchi ambayo Mungu amewapa. Hawatalazimika kamwe kuogopa mashambulizi ya adui.

Mungu atakapofanya kazi yake ya wokovu ya baadaye katika mioyo ya watu wa Israeli, atabadilisha mioyo yao. Yeremia 32, mistari ya 38 hadi 40, inasema hawatavamiwa tena au kushambuliwa kwa sababu watamtii Bwana kikamilifu, na hakutakuwa na haja tena ya Mungu kuwahukumu watu wake. Kwa hivyo, wanatafuta wakati ambapo Israeli hawangelazimika tena kupitia uvamizi walioupata wakati wa mgogoro wa Ashuru au kama kile ambacho kingetokea wakati wa uhamisho wa Babeli.

Usemi huu kwamba kila mtu angekaa chini ya mzabibu wake na chini ya mtini wake pia unapatikana kwetu katika 1 Wafalme sura ya 4 mstari wa 25. Katika taswira ya kidhana ya ufalme wa Sulemani, Sulemani alileta amani na usalama na utulivu katika nchi. Kwa hivyo, sehemu ya kile kinachoonekana hapa ni kurudi kwenye siku za utukufu za Milki ya Sulemani ya Daudi.

Lakini ufalme huu utakuwa kitu kikubwa zaidi kuliko hata hicho. Kwa hivyo, hiyo ndiyo maono ya wakati ujao ambayo Isaya, Mika, na manabii wote kimsingi wanatupa wazo lile lile katika picha ile ile. Sasa, tunapopitia sehemu hii kuu ya kitabu cha Mika, picha ya msingi hapa iko wazi.

Lakini moja ya mambo ambayo yanachanganya na ni magumu kiasi, na nadhani hii ni sehemu ya kuchanganyikiwa kwa kusoma manabii wa Agano la Kale, ni kwamba tunapoanza kujaribu kuchunguza mpangilio wa maono ya Mika kuhusu wakati ujao na jinsi mambo yanayotokea katika siku za usoni, katika maisha yake, na katika kizazi kijacho, hilo linaendanaje kimfuatano na wakati wa urejesho wa Israeli? Haya yote yatatokea lini? Hayo ni baadhi ya maswali ambayo manabii hawayajibu kwa ajili yetu. Tungependa kuwa na ramani ya barabara yenye maelezo zaidi. Manabii wanatupa zaidi ya kile tunachoweza kusema ni maono laini ya wakati ujao ambapo wanaahidi urejesho, lakini jinsi hilo linavyoendana na wakati na mambo yanayoendelea katika siku za Mika au katika siku za usoni, hilo si wazi kila wakati.

Kwa kweli, tunapopitia baadhi ya mfuatano wa matukio katika sura ya nne na tano ya Mika, inakuwa inachanganya zaidi. Tumekuwa na maono haya ya kitakachotokea katika siku za mwisho katika sura ya nne, mstari wa kwanza hadi wa nane, lakini angalia yatakayosema katika sura ya nne, mstari wa tisa na kumi. Mika anasema, sasa, kwa nini unalia kwa sauti kubwa? Je, hakuna mfalme ndani yako? Je, mshauri wako amepotea? Uchungu uliokushika kama mwanamke anayejifungua? Taa na uchungu, Ee binti Sayuni, kama mwanamke anayejifungua.

Kwa maana sasa mtatoka mjini na kukaa katika nchi ya wazi, mtakwenda Babeli, na huko mtaokolewa.

Na huko, Bwana atakukomboa kutoka mikononi mwa adui zako. Mika alihudumu wakati wa mgogoro wa Ashuru, mgogoro wa Babeli, na uhamisho ungekuja baada ya hapo. Lakini sasa Mika hatabiri tu kuhusu kile kinachotokea katika siku zake.

Anataja haswa kwamba watu wataenda Babeli. Kwa hivyo, anaangalia hapa na kutabiri hapa kuhusu matukio yatakayotokea mwaka wa 586 KK. Uhamishaji wa Babeli na kisha uokoaji na kurudi kwa watu kutoka hapo.

Hata hivyo, katika sura ya nne, mistari ya 11 hadi 13, anarudi kwenye mambo yanayotokea katika siku zake na jinsi Mungu atakavyokomboa mji wa Yerusalemu kutoka kwa Waashuri—sura ya nne, mistari ya 11 hadi 13. Sasa mataifa mengi yamekusanyika dhidi yako wakisema, Na achafuliwe, na macho yake yamwangelie Sayuni.

Na kumbuka jinsi jeshi la Ashuru chini ya Senakeribu lilivyozunguka mji, na Senakeribu alikuwa akidai kujisalimisha kwake kabisa kutoka kwa Hezekia. Lakini hawajui mawazo ya Bwana. Hawaelewi mpango ambao amewakusanya kama miganda kwenye uwanja wa kupuria.

Simama upure, Ee binti Sayuni, kwa maana nitafanya pembe yako kuwa chuma, na kwato zako nitafanya shaba. Kwa hivyo sasa tunazungumzia uharibifu wa maadui waliozunguka Yerusalemu. Hii inaonekana kumaanisha kwa maana fulani ushindi dhidi ya Senakeribu na jinsi malaika wa Bwana angetoka katikati ya usiku na kuwaangamiza maadui hao.

Kwa hivyo, katika sura ya nne, mistari wa tisa na wa 10, tunazungumzia mgogoro wa Babiloni. Katika sura ya nne, mistari wa 11 hadi 13, tunarudi kwenye wakati wa Mika na mgogoro wa Ashuru. Kisha, katika sura ya tano, mistari wa kwanza na wa pili, tunatazamia karne ya kwanza KK na ujio wa kwanza wa Masihi.

Na mistari wa pili unasema, lakini wewe, Ee Bethlehemu Efrata, uliye mdogo sana kuwa miongoni mwa koo za Yuda, kutoka kwako atatoka kwangu mmoja atakayekuwa mtawala katika Israeli, ambaye kuzaliwa kwake ni tangu zamani za kale, tangu siku za kale. Kifungu muhimu sana cha kimasihhi. Na kile kifungu hiki kinazungumzia kinapozungumzia kuja kwake tangu zamani za kale na tangu siku za kale; hii haizungumzii kuwepo kwa Yesu kabla ya wakati wake kama tunavyofikiria sisi kama Wakristo.

Na tunajua kwamba Yesu kama mwanadamu hatimaye alikuwa nafsi ya pili ya Mungu na alikuwa mwana wa Mungu aliyekuwepo awali. Lakini kinachozungumziwa hapa ni ukweli zaidi kwamba Masihi atafufua nasaba ya kale ya Daudi na kutakuwa na

mwanzo mpya wa nasaba ya Daudi. Kwa hivyo sasa tunasonga mbele kuelekea tumaini la kuja kwa Yesu katika karne ya kwanza.

Na kwa hivyo hili ni moja ya mambo ambayo tunapoanza kuangalia hili, unaelewa wakati mwingine kuchanganyikiwa kwa kusoma manabii na kujaribu kuelewa maono yao ya wakati ujao. Sura ya 5, mistari ya 4 na 5, sasa tunaangalia ujio wa pili wa Masihi. Atasimama na kuchunga kundi lake kwa nguvu za Bwana, kwa utukufu wa jina la Bwana, Mungu wake, nao watakaa salama.

Kwa maana sasa atakuwa mkuu hata miisho ya dunia, naye atakuwa amani yao. Kwa hivyo, mtawala huyu atakayetoka katika ukoo wa Daudi hatimaye atatawala na kuwapa watu wa Israeli amani. Na kwa hivyo, tumetoka katika sura ya 5, mistari wa 2, ujio wa kwanza wa Yesu, sura ya 5, mistari wa 4 na 5, ujio wa pili wa Yesu.

Na kutakuwa na amani na usalama kwa watu wa Israeli chini ya utawala wa Masihi wao. Kisha anaonekana kurudi nyuma katika sura ya 5, mistari wa 5, kwenye mgogoro wa Ashuru. Inasema, Mwashuri atakapoingia katika nchi yetu na kukanyaga majumba yetu, ndipo tutawainua wachungaji saba na wakuu wanane wa watu dhidi yao, na tutaichunga nchi ya Ashuru kwa upanga na nchi ya Nimrodi katika malango yake.

Naye atatuokoa kutoka kwa Mwashuri atakapoingia katika nchi yetu na kukanyaga mipaka yetu. Kwa hivyo, Masihi atakaposimamisha ufalme wake na kuanzisha ufalme huu wa amani, atawashinda Waashuri, ambao ni maadui wanaovamia Yuda na katika nchi hiyo hivi sasa. Kwa hivyo, tunafanya nini na mpangilio wa matukio haya yote na tunaielewaje hili? Tena, ni ukumbusho kwetu kwamba manabii hawajaribu kutupa mpangilio wa matukio wa kina.

Kwa kweli, Mungu anapofunua na kufunua wakati ujao kwa ajili yao, si lazima waelewe hilo wenyewe. Lakini kinachotokea ni kwamba huwa wanaunganisha matukio ambayo yako katika siku za usoni, mambo ambayo yanatokea labda hata katika maisha yao wenyewe, na mambo ambayo yatatokea katika urejesho wa mwisho wa kieskatolojia. Jambo la hili si kwamba Mungu haelewi kitakachotokea katika siku zijazo, lakini linahusiana na jinsi Mungu anavyotufunulia wakati ujao.

Kile ambacho Mungu anawafunulia manabii wake ni kwamba kuna mifumo ya hukumu na wokovu itakayotokea hivi karibuni. Mambo hayo yanatuakisi na kutuonyesha kile kitakachotokea hatimaye katika marejesho ya mwisho Mungu atakapoleta ufalme wake duniani. Kwa hivyo, Bwana atafanya kazi ya hukumu na wokovu hivi karibuni.

Bwana angewatumia Waashuri kuhukumu, na alifanya hivyo kuhukumu Israeli na Yuda. Hatimaye, alikomboa Yerusalemu kutoka kwa Waashuri mwaka wa 701 KK. Mtindo huo ungejirudia katika karne iliyofuata.

Mungu angewatuma Wababeli kuhukumu Yerusalemu, na hatimaye, wangewapeleka watu uhamishoni. Lakini Mungu aliahidi katika misiba hii yote miwili kwamba hatimaye angewaokoa watu wake, na alifanya hivyo. Aliwatoa watu wa Israeli kutoka uhamishoni kwao Babeli.

Koreshi, mfalme wa Uajemi, aliwashinda Wababeli na kutoa amri iliyowaruhusu Wayahudi kurudi katika nchi yao. Umuhimu wa hili ni kwamba ukombozi huo na hukumu hizo zitakazotokea hivi karibuni ni mfano wa ukombozi wa mwisho utakaokuja kupitia Masihi. Kwa hivyo, mfano wa hukumu na wokovu na kisha ukombozi unajirudia na kuja kwa mara ya kwanza kwa Yesu.

Kwa hivyo, kuna sasa na bado hakuna vipengele vya urejesho wa ufalme ambavyo Mungu anawaletea watu wa Israeli. Yesu anakuja kuleta ukombozi mkubwa zaidi. Anakuja kuwakomboa watu kutoka uhamishoni mwao wa dhambi.

Adui mkuu ambaye Yesu atapambana naye si Babeli au Rumi. Adui mkuu ambaye Yesu atapambana naye ni Shetani, na dhambi za watu wake lazima ziangamizwe ikiwa zinaweza kurejeshwa kikamilifu. Kwa hivyo, muundo huo unasonga mbele.

Lakini pia kuna kukataliwa kwa Masihi wakati huo. Kwa hivyo ahadi zilizotolewa, kwa mfano, katika sura ya 5, mistari ya 4 hadi 9, wakati Masihi atakapowashinda Waashuri na mamlaka na wafalme walio katika nchi hiyo, na kutakuwa na ufalme huu wa amani, ambao hatimaye hautatokea hadi ujio wa pili. Kwa hivyo, muundo huu wa hukumu na wokovu utaendelea na kuendelea hadi urejesho wa mwisho.

Kazi ya Mungu katika mgogoro wa Ashuru na Babeli, jinsi Mungu hatimaye anavyowaokoa watu wake, tumaini ambalo hili linatupa ni ukweli kwamba Mungu anawaokoa watu wake kutoka katika migogoro hiyo, linaonyesha kwamba hatimaye atatimiza ahadi zake na kutoa urejesho kamili unaoonekana katika vifungu kama Mika sura ya 4 mstari wa 1 hadi 6. Kwa hivyo, muundo huu wa karibu na mbali ndio ujumbe wa kinabii unahusu. Mungu hatimaye anashinda, na hukumu na wokovu vitaendelea hadi Mungu afanye kazi yake ya wokovu wa mwisho. Tena, hatuwezi tu kuchukua gazeti letu na kupata marejeleo ya kina ya matukio ya kisasa hapa.

Tunachokiona ni zaidi mfano wa jinsi Mungu anavyofanya kazi. Bruce Waltke anaelezea kipengele hiki cha ujumbe wa kinabii kwa ufanisi mkubwa. Anasema hivi: manabii wanawakilisha matukio yao yaliyotangazwa kama yanayotokea katika upeo uleule wa kihistoria.

Kwa maneno mengine, nabii anaweza kuzungumzia ukombozi kutoka Babeli na Ashuru katika upeo sawa na ukombozi wa mwisho katika siku za mwisho. Adui atakayeshindwa na kuangamizwa katika siku za mwisho anaweza kuonyeshwa kama Waashuri kwa sababu ushindi ambao Mungu atashinda katika siku za usoni unahakikisha ushindi wake wa mwisho katika siku zijazo. Kisha Waltke anahitimisha

hili kwa kusema, manabii wanawakilisha matukio yao yaliyotangazwa kama yanayotokea katika upeo huo huo wa kihistoria, lakini matukio hayo yanaweza kutenganishwa na vizazi.

Kwa hivyo, kuna ukombozi unaokaribia kutokea mwaka wa 701 KK. Hilo lilitokea katika siku za Mika. Kutakuwa na ukombozi kidogo zaidi katika mwaka wa 538 wakati Mungu atakapowarudisha watu kutoka uhamishoni Babeli.

Lakini yote hayo hatimaye yako katika mustakabali wa mbali wa kieskatolojia, yakielekeza kwenye urejesho wa mwisho na wa mwisho wa watu wa Mungu na ujio wa ufalme wake. Wakati ahadi zote zitakapowekwa kwa ajili yetu katika sura ya 4, mistari ya 1 hadi 6, au sura ya 5, mistari ya 4 hadi 9, ni lini mambo hayo yatatimizwa? Mara nyingi mimi hujaribu kuwaelezea wanafunzi wangu hili.

Ni vigumu kwao kuelewa, lakini ninaishi hapa Virginia ambapo watu walikuwa wamezungukwa na milima. Maono ya kinabii na kile wanachokiona kuhusu wakati ujao mara nyingi ndicho kinachotokea watu wanapoendesha gari kwenye Barabara ya Blue Ridge Parkway na kutazama milima. Wanaweza kuona mlima mmoja mbele yao.

Kisha kuna milima nyuma ambayo inaonekana kama iko nyuma yao moja kwa moja. Hata hivyo, wakiendesha gari hadi sehemu nyingine nzuri, wanatambua kwamba milima hiyo miwili inaweza kutenganishwa kwa umbali mrefu. Manabii wanaangalia milima iliyo mbele na wanaona milima hii miwili ambayo imerudiana.

Mojawapo inawakilisha kazi ambayo Mungu anafanya hivi karibuni. Mlima wa pili unawakilisha matukio ambayo Mungu atafanya katika siku zijazo za mbali. Kutoka mahali pake inaonekana kana kwamba milima hiyo imerudiana.

Lakini ukiendesha gari nyuma ya mlima wa kwanza na kina chako na mtazamo wako ukabadilika kwa sababu ya mahali ulipo, basi unatambua kwamba milima hiyo miwili inaweza, kwa kweli, kutenganishwa na umbali mrefu. Sasa kwa kuwa tunaona ujumbe wa manabii kwa mwanga wa kuja kwa Yesu kwa mara ya kwanza kwa mwanga wa msalaba na kile kilichotokea hapo, na kwa mwanga wa muda kati ya ahadi ya Israeli kurudi kutoka uhamishoni na ufalme wa mwisho wa Mungu, tunaielewa kwamba kuna umbali kati ya matukio haya. Mojawapo ya mapambano, moja ya ugumu katika kusoma manabii ni kwamba wakati mwingine inaonekana kama Isaya au Mika anawaahidi watu ambao Mungu atawarudisha kutoka Babeli na kisha ufalme huu wa ajabu wa amani na baraka na haki na kutokuwepo kwa vita utakuja.

Tunajua kutokana na historia kwamba haikutokea hivyo. Lakini Wayahudi waliposoma unabii huu na kufikiria kuhusu Wayahudi wa siku za Yesu,

hawakuhitimisha kwamba manabii walikuwa wamekosea. Naam, nadhani Isaya na Mika walizungumza tu kwa njia ya kufikiri kupita kiasi.

Haikutokea hivyo kweli. Hebu tujaribu kusonga mbele. Waliamini katika karne ya kwanza kwamba ahadi hizo bado zilikuwa zikifanya kazi.

Yesu alitangaza katika sinagogi katika mji wake kwamba ahadi ya Isaya 61 ya kuwahubiria maskini habari njema na kuwafungua mateka, ujumbe huo ulikuwa bado unaendelea. Yesu anasema ninawatangazia kwamba utimilifu huo na wakati wa kile ambacho Isaya anaahidi, mimi ndiye niliye hapa kuleta hilo. Kwa hivyo, hawakuhitimisha kwamba manabii walikuwa wamekosea kwa jinsi walivyoahidi urejesho na kisha ufalme kuja mara moja.

Zinatusaidia kuelewa pengo la muda lililopo kati ya mambo haya mawili. Kwa hivyo, ninachotaka kufanya kutokana na hilo sasa ni kuzungumzia jinsi tunavyoelewa ahadi hizi za mwisho wa dunia katika kitabu cha Mika. Tunaelewaje kile ambacho Mungu anaahidi kwa Israeli katika ahadi hizi za siku za mwisho? Kwa kuzingatia mtazamo wetu wa ziada, tukiangalia hili kutoka kwa mtazamo wa Agano Jipya, tukiangalia hili kutoka kwa mtazamo wa ufunuo wa ziada ambao Mungu ametupa katika Agano Jipya, kuna masuala kadhaa ambayo ningependa tuyafikirie. Mika anazungumzia katika Mika 4:1, itakuwa katika siku za mwisho.

Aina hii ya usemi mara nyingi hutumika katika maono haya ya kinabii ya wakati ujao. Itasema mambo kama, baada ya mambo haya, au baada ya siku hizi, au baada ya siku nyingi, au siku zijazo. Kwa hivyo huu ni usemi unaotarajia kurejeshwa kwa Israeli.

Historia ya wokovu inapoendelea na tunaweza kufuatilia jinsi Mungu alivyoshughulika na Israeli, tunaona kwamba siku hizi za mwisho, kama tulivyozungumzia, siku hizi za mwisho zinafanyika kwa hatua. Kuna utimilifu wa kimfumo wa utimilifu wa ahadi za siku za mwisho. Nadhani hatua ya kwanza ya kimfumo huu ni katika kurudi kutoka uhamishoni.

Mungu anatembeza ahadi yake. Mungu anawashinda Waashuri. Mungu anawashinda Wababeli.

Anawarudisha watu wake nyumbani. Hatua ya pili ya siku za mwisho inahusiana na kuja kwa Yesu kwa mara ya kwanza. Kwa hili, siku za mwisho zilizoahidiwa na manabii zimefika.

Amosi, Yoeli, Mika, na Isaya wanapozungumzia mambo yatakayotokea katika siku za mwisho, mambo haya yanaanza kutokea kwa kuja kwa kwanza kwa Yesu, si kwa kuja kwake kwa pili tu. Kwa hivyo, hatua ya tatu hatimaye itakuwa ukamilifu au kilele cha siku za mwisho na utimilifu kamili na utimilifu kamili wa ahadi zilizopo.

Tumezungumzia hili katika vikao vingine, lakini siku za mwisho si wakati tu wa kuja kwa pili.

Sio tu wakati wa shida ya Yakobo katika kipindi cha dhiki. Saa ya wakati inaonyeshwa mwanzo wa siku za mwisho, na saa inasonga hadi mwendelezo, kilele, na mwisho wa siku hizo za mwisho wakati wa kuja kwa pili. Kwa hivyo, tuna aina hizi za kauli zinazopatikana katika Agano Jipya.

1 Yohana 2, mstari wa 18, "...watoto wangu, ni saa ya mwisho." Kwa hivyo, Yohana anataka Wakristo wanaoishi katika karne ya kwanza waelewe kwamba wanaishi katika siku za mwisho za eskatolojia. Waebrania sura ya 1, mstari wa 1 na 2, "...zamani Mungu amesema nasi kwa njia nyingi na kupitia manabii, lakini katika siku hizi za mwisho, kama kilele cha ufunuo wake, amesema nasi kwa njia ya Mwanawe, ambaye amemweka kuwa mrithi wa vitu vyote." Kwa hivyo, katika siku za mwisho, ufunuo unaokuja kupitia Kristo unaashiria mwanzo wa kipindi hicho kikubwa cha ufalme wa eskatolojia ambacho kiliahidiwa na manabii. Katika 2 Timotheo sura ya 3, Paulo anamweleza Timotheo kwa nini anapitia magumu na kwa nini angepitia magumu katika huduma yake yote.

Anasema, "...kwa sababu tunajua ya kuwa katika siku za mwisho, watu watakuwa wenye kujipenda wenyewe, hawatamsikiliza Mungu, watamchukia Mungu, watatenda maovu na mabaya." Paulo haongei kuhusu jambo ambalo litaanza kutokea karibu na wakati wa kuja kwa Yesu mara ya pili. Paulo anaelezea jambo ambalo linamtokea Timotheo katika siku zake. Hii ndiyo sababu huduma ni mapambano makubwa na kwa nini ni vigumu sana.

Unahudumu katika siku za mwisho. Kwa hivyo, tena, Paulo hamzungumzii Timotheo kuhusu mambo yatakayotokea katika siku zijazo. Hilo ndilo linaloendelea katika huduma ya Timotheo sasa.

Kwa hivyo, Agano Jipya linatufafanulia kwamba Mika anapozungumzia siku za mwisho, siku hizo za mwisho tayari zimeanza. Sasa, tukiendelea na hilo, tunaona kwamba ahadi kadhaa katika manabii zinazohusiana na siku za mwisho, ahadi hizo tayari zimeanza kupatikana pia. Nataka kutaja chache kati ya hizi ambazo nadhani zimenisaidia kuelewa hili na kunisaidia kuelewa vipengele vya sasa na ambavyo bado havijatokea vya siku za mwisho, vipengele vya sasa na ambavyo bado havijatokea vya ufalme wa Mungu.

Ukweli kwamba manabii hawazungumzii tu mambo yanayohusiana na kuja kwa mara ya pili, bali pia wanazungumzia mambo ambayo watu wa Israeli watayapitia wakati huo, bali pia baraka tunazofurahia kutokana na yale ambayo Kristo ametufanyia wakati wa kuja kwa mara ya kwanza.

Kwanza kabisa, Yeremia sura ya 31, mistari ya 31 hadi 34, inasema kwamba katika siku za mwisho, Mungu atafanya agano jipya na nyumba ya Israeli na Yuda. Atafuta dhambi za zamani na makosa yao, na atawasamehe. Pia ataandika sheria mioyoni mwao ili wawe na uwezo, hamu, na uwezo wa kumtii.

Katika Waebrania sura ya 8 na 10, mwandishi wa Waebrania anajaribu kuwatia moyo Wakristo Wayahudi huko wasirudi nyuma katika ahadi yao kwa Yesu, atanukuu Yeremia sura ya 31 katika Waebrania sura ya 8 na Waebrania 10. Kwa kweli, nukuu ndefu zaidi ya kifungu chochote cha Agano la Kale katika Agano Jipya inapatikana hapo anaponukuu ahadi ya agano jipya. Na anachosema ni kwamba tayari unaishi chini ya agano jipya.

Hilo ndilo ulilo nalo katika Kristo. Kwa nini ungependa kukataa hilo na kurudi kwenye agano la kale? Tunaishi chini ya faida na baraka za agano jipya. Yesu anasema usiku kabla ya kusulubiwa kwake anapoanzisha Meza ya Bwana, chukua kikombe hiki.

Kikombe hiki kinawakilisha damu nitakayomwaga kwa ajili yenu inayoanzisha agano jipya, damu ya agano jipya. Kifo cha Yesu ndicho kinachofanya agano hili jipya liwe na nguvu. Kwa hivyo, sisi kama waumini sasa tunafurahia faida na baraka za agano jipya ambazo ziliahidiwa Israeli na Yuda katika Yeremia 31.

Mungu alikuwa amemwambia Ibrahimu, mataifa yote duniani yatabarikiwa kupitia wewe katika Yesu. Hilo linakuwa ukweli. Na kwa hivyo, sisi, kama kanisa, kama watu wa agano jipya la Mungu, tunafurahia faida na baraka hizo tayari.

Paulo anasema katika 2 Wakorintho sura ya 3 yeye ni mhudumu wa agano jipya. Na anazungumzia Wakorintho kuwa barua iliyoandikwa moyoni mwake. Anamaanisha waziwazi Yeremia 31 na ukweli wa sisi kuishi chini ya agano jipya.

Agano Jipya halisemi kwamba tunaishi chini ya agano jipya la pili. Halisemi kwamba tunaishi chini ya kitu kama agano jipya. Tunaona, tunapitia, tunafurahia, na hii ni baraka ya ajabu ambayo Mungu ametupa katika Kristo, baraka za agano jipya.

Katika Yoeli sura ya 2 mstari wa 28 hadi 32, Yoeli anasema kwamba katika siku za mwisho Mungu atamimina roho yake juu ya wote wenye mwili nao watatabiri, nao wataona ndoto, nao wataona maono na mambo haya yote yatakayotokea. Mungu kwa njia kubwa atawarejesha watu wake kwa kuwapa roho yake. Ujumbe wa manabii ni kwamba enzi ya mwisho wa dunia itakuwa enzi ya roho.

Hapo ndipo uwezeshaji na uwezeshaji wa watu wa Mungu utakapotoka. Roho wa Mungu atakapomiminwa juu ya wanafunzi katika Matendo sura ya 2, na wananena kwa lugha, na kutoa ushuhuda kwa Kristo, na watu walio karibu nao wanasema, kuna nini hapa duniani? Je, watu hawa wamelewa? Nini kimetokea? Petro anasema ni

asubuhi sana kwa hilo. Unachohitaji kuelewa ni kwamba huu ni utimilifu wa kile Yoeli alichotabiri kuhusu siku za mwisho na kumiminwa kwa roho.

Unaona ushahidi hapa kwamba Mungu anatimiza ahadi yake katika Yoeli sura ya 2 mistari ya 28 hadi 32. Tena, Petro hasemi kwamba hii ni kama vile Yoeli alivyotabiri au hii inafanana na hii. Anataja kwamba hii ni utimilifu wa kile ambacho Yoeli alitabiri kitatokea katika siku za mwisho.

Hilo tayari limeanza kutokea. Kuna kipengele ambacho tayari, bado, kuhusu ahadi za siku za mwisho. Isaya 61 ni kifungu ambacho tumekizungumzia dakika chache zilizopita.

Nabii anasema, Roho wa Bwana yu juu yangu naye amenitia mafuta kuwahubiri maskini habari njema na kuwafungua mateka. Nadhani Isaya anazungumzia kuhusu yeye mwenyewe na ujumbe aliokuwa nao kuhusu watu kurudishwa kutoka uhamishoni na ukombozi ambao Mungu angetoa huko. Lakini pia akitarajia mtangazaji wa siku zijazo ambaye angetangaza ukombozi wa mwisho wa watu wa Mungu.

Yesu anaposimama kusoma kitabu cha Isaya katika Luka sura ya 4, mstari wa 16, kifungu anachosoma ni Isaya 61. Yesu anasema hivi leo maneno haya yanatimizwa katikati yenu. Kwa hivyo, kwa maneno mengine, Isaya alitazamia wakati huu ambapo kungekuwa na mjumbe ambaye angetangaza ukombozi wa mwisho wa Mungu.

Yesu anasema mimi ndiye mtangazaji ambaye Isaya aliahidi. Ahadi za siku za mwisho zinafanya kazi. Katika Injili ya Luka, kifungu hiki kinawekwa mbele mwanzoni mwa huduma ya hadharani ya Yesu ili kutumika kama aina ya taarifa ya kiprogramu kuhusu kile ambacho huduma nzima ya Yesu inahusu.

Anatimiza jukumu hilo, ujumbe huu wa siku za mwisho ulioahidiwa katika Isaya 61. Siku ya mwisho ya tumaini katika Isaya iko katika Isaya 52:7. Jinsi ilivyo mizuri juu ya milima miguu ya wale wanaotangaza, Mungu wetu anatawala. Wanatazamia wakati ambapo Mungu angewarudisha watu wake kutoka uhamishoni na kwamba Mungu angetawala na kuwatawala watu wake kwa njia ambayo ilikuwa kubwa zaidi kuliko jinsi alivyotawala wakati huu.

Mungu angerudi Yerusalemu pamoja na watu wake alipowaweka katika nchi hiyo na Mungu angekuwa mfalme wao na angewatawala. Yohana na Yesu wanapokuja, na kusema, tubuni kwa maana ufalme wa mbinguni umekaribia, wanazungumzia ufalme wa mwisho wa siku za mwisho ambao uliahidiwa katika Isaya 52. Kwa hivyo, kwa kuzingatia hilo, vipi kuhusu kifungu chetu cha siku ya mwisho hapa katika Mika sura ya nne? Tunapitia kifungu hiki darasani, au ninapofundisha kupitia Isaya sura ya pili, mara nyingi huwauliza wanafunzi, je, hiki ni kifungu ambacho kimetimizwa, au hiki ni kifungu ambacho bado kitatimizwa? Wanaposoma kuhusu hili na tunazungumzia

kuhusu mlima wa nyumba ya Bwana ukiwekwa kama mlima mrefu zaidi ulioinuliwa juu ya vilima, watu wakimiminika kwake kumwabudu Bwana, wakifua panga zao kuwa majembe, kila mtu akiketi chini ya mzabibu wake, jibu lao kwa kawaida ni, vema, hili halijatimizwa bado.

Ni wazi tunapozungumzia kutokuwepo kwa vita na mapanga kuwa majembe na mambo ya aina hii yote, ni wazi hatuyapati. Hatuishi katika ulimwengu unaoelezwa hapa. Lakini kile ambacho ningependa tuone na kuelewa kwa kuzingatia muundo ambao tumekuwa tukizungumzia na kwa kuzingatia ukweli kwamba unabii wa siku za mwisho na ahadi za siku za mwisho tayari zinatimizwa na kutimizwa, hata kifungu hiki katika Mika sura ya nne au Isaya sura ya pili, tunapokiangalia hapo, tunazungumzia sasa na sio ukweli bado.

Utimilifu wa mwisho, utimilifu wa ahadi hii, wakati ambapo hakutakuwa na vita, wakati ambapo kutakuwa na haki kamilifu duniani. Ni wazi kwamba hilo halijafika bado. Lakini kwa kuzingatia ukweli kwamba ufalme umeanza na umezinduliwa na kutekelezwa kwa kuja kwa Yesu kwa mara ya kwanza, ahadi hizi katika Isaya ya pili na katika Mika sura ya nne, tayari tunaishi. Ni jambo la kuisimua kufikiria.

Tayari tunaishi mwanzo wa kile kifungu hiki kinazungumzia. Unapoelewa hili, hubadilisha jinsi unavyofundisha na kuhubiri manabii. Nadhani mara nyingi tunafika mahali hapo katika kitabu cha masomo, au tunapitia kitabu, na tunapaswa kuhubiri kupitia mojawapo ya unabii huu.

Jinsi tunavyofanya hivi kwa kawaida ni kwamba tunaangalia ahadi hii kuhusu siku za mwisho na kusema, wow, hii ni nzuri sana. Je, haitakuwa nzuri wakati ulimwengu hatimaye utakuwa jinsi unavyopaswa kuwa? Hiyo ni sehemu ya kile vifungu hivi vimekusudiwa kutufanyia. Tunapaswa kuiweka mbele ya watu.

Yohana wa Kwanza anasema kwamba yeyote aliye na tumaini hili ndani yake hujitakasa. Mojawapo ya mambo ambayo nadhani yametupata kama kanisa leo kama Wakristo leo ni kwamba hatufundishi eskatolojia vya kutosha. Hatuhubiri ujio wa pili wa Kristo mara nyingi vya kutosha na watu wamekuwa wakijihisi vizuri sana na ulimwengu huu kama makazi yao.

Mambo ni mazuri na yenye mafanikio kwetu hapa kiasi kwamba mara nyingi tunasahau kuhusu tumaini tulilionalo kwa ajili ya wakati ujao. Lakini nadhani tunachohitaji pia kufanya tunapohubiri unabii huu ni kwamba tunahitaji kuwasaidia watu kuelewa hivi ndivyo ufalme wa Mungu ulivyo. Tumehamishwa, na Paulo anasema katika Wakolosai sura ya 1, tumehamishwa hadi katika ufalme wa Mwana mpendwa wa Mungu.

Kwa sababu hiyo, tunapata kuishi hivi sasa na baraka na uhalisia unaoahidiwa hapa. Tunapata uzoefu, angalau kwa sehemu, hata tunapoishi katika ulimwengu

ulioanguka, uliopotoka, wenye dhambi, mwovu, na wenye vurugu, tunapata uzoefu kwa sehemu baraka ya kinachoendelea hapa. Sasa, unaweza kusema, zaidi ya mpangilio ambao umekuwa ukizungumzia, je, kuna ushahidi dhahiri popote katika Agano Jipya ambao ungesema wazi kwamba Isaya sura ya 2, mlima utainuliwa, mataifa yatamiminika hadi Sayuni, Mika sura ya 4, watakaa chini ya mizabibu yao na kufurahia baraka za Mungu?

Je, kuna ushahidi wowote wazi kwamba Agano Jipya linaona aina yoyote ya utimilifu wa sehemu ya kifungu hiki? Nataka kutaja mambo mawili tu katika Agano Jipya. Katika Matendo sura ya 2, tena tukirudi nyuma hadi siku ya Pentekoste na kurudi kwenye ahadi ya Yoeli sura ya 2, kumiminwa kwa Roho, Petro anasema hivi: Matendo sura ya 2, watu hawa hawakulewa, kama mnavyodhani, ni saa tatu tu ya mchana. Lakini haya ndiyo yaliyonenwa kupitia nabii Yoeli, na katika siku za mwisho, yatakuwa.

Kisha Petro anaendelea, na kunukuu kifungu kutoka Yoeli sura ya 2, mistari ya 28 hadi 32. Lakini tunachoweza kukosa hapa ni kwamba Petro anaonekana kurejelea kifungu kingine pia. Kifungu anachorejelea hapa pia ni Isaya sura ya 2, mistari ya 1 hadi 4, maandishi sambamba na kifungu tulicho nacho hapa katika Mika sura ya 4. Greg Beale anasema kwamba katika nukuu, na katika siku za mwisho itakuwa, kile Kigiriki kinachosoma ni estai en tais esxathais hamerais , na itakuwa katika siku hizi za mwisho.

Usemi huo halisi katika Septuagint, toleo la Kigiriki la Agano la Kale, unapatikana tu katika Isaya sura ya 2, mistari wa 2. Kwa hivyo, ingawa Yoeli sura ya 2 ndiyo maandishi muhimu yanayorejelewa na kunukuliwa hapa, Petro anaonekana kujumuisha ndani ya hili, au Luka anajumuisha ndani ya hili, anapotupa nukuu ya Petro ya Agano la Kale, dokezo lisilo la moja kwa moja kurudi kwenye Isaya sura ya 2 pia. Kwa hivyo, kifungu hiki kikubwa katika Isaya 2 kuhusu mataifa kumiminika Sayuni, kuhusu uwepo wa Mungu kufurahiwa, kuhusu haki na amani, kifungu hicho chenyewe pia ni baraka zinazopatikana na kutambuliwa kwa kiasi fulani. Kwa hivyo, nadhani katika maono ya kinabii ya Agano Jipya, kile ambacho mitume wangesema ni kwamba Isaya sura ya 2 inawaona mataifa yakija Sayuni na kumwabudu Bwana.

Misheni yetu kama kanisa, tunapotoka Yerusalemu na kufanya wanafunzi katika Yudea, Samaria, na mataifa ya dunia, tunatimiza kile kifungu hicho kilikuwa kinazungumzia. Lakini sasa, badala ya mataifa kumiminika Sayuni, Bwana anawatuma wajumbe wake na mitume wake na wamishonari wake kutoka Sayuni, na wanaleta uhalisia wa kile ambacho Isaya sura ya 2 na Mika sura ya 4 walikuwa wakizungumzia. Kusudi la mlima wa nyumba ya Bwana kuinuliwa na kuinuliwa, kusudi la hekalu la eskatolojia, kile ambacho kingekuwa kitovu cha Yerusalemu katika wakati huu ujao, ni kwamba watu wajifunze sheria ya Mungu na wangepitia uwepo wa Mungu.

Hilo ndilo lilikuwa jukumu na ujumbe wa mitume wanapotoka. Wanaufanya uwepo wa Mungu uwe halisi duniani. Sasa tunafurahia kama waumini uwepo wa Mungu kwa njia ya moja kwa moja zaidi kuliko watu katika Agano la Kale walivyofurahia walipofanya hija kwenda Yerusalemu na kumwabudu Bwana na kukutana na Bwana hekaluni huko Sayuni.

Isaya 2 si kuhusu amani na ustawi tu. Isaya 2 na Mika sura ya 4 hatimaye zinahusu baraka za uwepo wa Mungu. Hilo ndilo jambo ambalo mahujaji walilizingatia zaidi walipofika Yerusalemu.

Hekalu linatupa fursa ya kumwona Mungu na kumfurahia. Baraka kubwa zaidi ya agano ambayo Mungu aliwaletea watu wa Israeli ilikuwa furaha na baraka ya uwepo wake. Katika Waebrania sura ya 12, ambayo, tena, kitabu cha Waebrania ni kitabu kinachotaribu kuwasaidia waumini Wayahudi kuelewa ukuu wa baraka walizokuwa nazo katika Kristo ili wasikatae au kugeuza maungamo yao ndani yake.

Waebrania sura ya 12 mstari wa 22 unasema hivi, lakini tayari umekuja. Sawa, hii haizungumzii kile kinachotokea unapokufa na kwenda mbinguni. Umekuja kwenye Mlima Sayuni na kwenye mji wa Mungu aliye hai, Yerusalemu wa mbinguni, na kwa malaika wasiohesabika katika mikutano ya sherehe.

Kama waumini katika Kristo, ninyi, kwa namna fulani, tayari mmefanya hija ya mwisho kwa sababu sasa mmeruhusiwa kuingia katika uwepo wa Mungu katika Yerusalemu ya mbinguni. Ukweli wa kiroho wa kile Isaya 2 na Mika 4 walikuwa wakizungumzia ni kwamba tunaishi hivyo, na tunapitia hilo kama waumini. Ninafurahia baraka za Yerusalemu ya mbinguni, si tu ninapokufa bali ninapoishi na ninapohusiana na Mungu na kumpitia katika maisha yangu.

Na anasema, katika haya yote, mlipokuja Yerusalemu ya mbinguni, mmekuja kwa Yesu, mpatanishi wa agano jipya, na damu iliyonyunyiziwa inayonena neno jema kuliko damu ya Habili. Ilikuwa damu ya Kristo. Ilikuwa kifo cha Kristo, msalaba wa Kristo.

Imefungua njia ya kuelekea Yerusalemu ya mbinguni. Kwa hivyo, kwa namna fulani, ahadi ya Isaya 2 na Mika 4 inatimizwa kwa njia kubwa zaidi kuliko tunavyoweza kufikiria kutokana na kusoma unabii huo. Sasa, kipengele cha sasa cha hili, utimilifu wa kiroho wa hili, hakizuii uwezekano kwamba hatimaye kutakuwa na utimilifu wa mwisho na kamili na halisi wa hili.

Lakini tunaposoma ahadi za mwisho wa dunia za Agano la Kale, ni muhimu kuelewa kwamba kiroho, tayari tunaanza kufurahia. Tayari tumepokea baraka hizi kupitia kile ambacho Kristo ametufanyia. Na nadhani tunapoelewa hilo, huongeza uelewa wetu wa utajiri wa kiroho tulionao katika Kristo.

Tuna kila kitu ambacho Mungu angependa tuwe nacho ili kuishi aina ya maisha ambayo Mungu anataka tuishi. Ametupa kila uwezo wa kimungu wa kufanya hivyo. Tuna kila baraka ya kiroho katika ulimwengu wa roho katika Kristo Yesu, kwa sababu sasa tunafurahia baraka za kieskatolojia ambazo zimeahidiwa na manabii.

Kwa hivyo, tunahitaji kuwakumbusha watu kuhusu hali halisi za sasa tunapowahubiri manabii, na pia kuwaelekeza kwenye tumaini la wakati ujao na uhalisia wa mwisho wa jinsi ulimwengu utakavyokuwa wakati kutakapokuwa na mbingu mpya, dunia mpya, na ufalme wa eskatolojia hatimaye utakapofika. Pia ina maana kwamba tunapohubiri vifungu hivi, ahadi za siku za mwisho na kile Mungu atakachofanya katika ufalme wake zitakuwa ajenda yetu leo. Ikiwa ajenda ya ufalme na ikiwa lengo la ufalme hatimaye ni kwamba mataifa yatakuja na kumwabudu Bwana, jukumu letu ni kuwaita wamwabudu Bwana.

Ikiwa jukumu kuu ni kwamba mataifa yatakuja kujifunza sheria ya Mungu, na ikiwa hiyo ndiyo maana ya ufalme, basi ni jukumu letu kutangaza neno hilo. Ikiwa udhihirisho wa mwisho wa ufalme utaleta amani na haki kati ya mataifa, kazi yetu kama Wakristo si kusubiri tu ulimwengu huu uende kuzimu ili ulimwengu unaofuata uje. Kazi yetu ni kutekeleza amani na haki katika ulimwengu tunaishi sasa.

Ajenda ya ufalme ya vifungu hivi inakuwa ajenda ya kanisa kwa sababu sisi ndio chombo kinacholeta ufalme wa Mungu au kinachowaita watu kwenye ufalme huo kwa wakati huu. Sawa. Sasa, kuna kifungu kimoja cha mwisho kati ya hivi katika Manabii Wadogo ambacho nilitaka kukizungumzia kwa ufupi kwa sababu ni mstari mgumu kuelewa kulingana na jinsi unavyotumika katika Agano Jipya.

Hilo ndilo kifungu tunachokipata katika Amosi sura ya 9, mistari ya 11 hadi 15. Katika Amosi sura ya 9, mistari ya 11 hadi 15, ni mojawapo ya vifungu hivi vya eskatolojia katika Manabii. Inaonekana kama tunaposoma, wow, huu ni ufalme wa milenia na kwa sababu pekee inazungumzia kuhusu Mungu atarejesha kibanda kilichoanguka cha Daudi.

Israeli itafurahia ustawi na baraka hii ya ajabu ambapo milima itadondosha divai. Nitarudisha ufalme wa watu wangu, Israeli. Lakini tunapoenda kwenye Agano Jipya, tunaelewa kwamba mitume wanaelewa kwamba ahadi za siku za mwisho ambazo tumepewa katika Amosi sura ya 9 zinatimizwa katika siku za mwanzo za kanisa.

Mungu atarejesha kibanda cha Daudi kilichoanguka ili waweze kumiliki mabaki ya Edomu na mataifa yote yanayoitwa kwa jina langu. Kwa hivyo, mfalme wa ukoo wa Daudi atatawala mataifa na atayashinda na kuyatiisha. Katika baraza la Yerusalemu, Yakobo anapozungumzia suala hili, tutafanya nini na Mataifa wanaoingia kanisani? Je, tunawataka wawe Wayahudi? Je, tunawataka watahiriwe ili kuitunza Sabato, kuitunza sheria za chakula? Uamuzi wa Baraza la Yerusalemu ulikuwa kwamba mambo hayo hayakupaswa kulazimishwa juu ya Wayahudi.

Yakobo anatetea hilo kwa msingi wa Amosi sura ya 9. Anaamini kwamba Mataifa wanaokuja kwenye imani kupitia juhudi za kimisionari za kanisa la kwanza ndio utimilifu wa kile ambacho Mungu ameahidi kwa Israeli na kile ambacho Mungu ameahidi kwa nyumba ya Daudi katika Amosi sura ya 9. Kwa hivyo, katikati ya baraza hili, katika Matendo sura ya 15 mstari wa 16, Yakobo anasema hivi, na pamoja na haya, maneno ya manabii yanapatana kama ilivyoandikwa: Baada ya haya nitarudi, nami nitajenga upya nyumba, na kuijenga tena hema ya Daudi iliyoanguka. Nitajenga upya magofu yake, nami nitaitengeneza tena. Ili mabaki ya wanadamu wamtafute Bwana, na Mataifa yote walioitwa kwa jina langu, asema Bwana, anayefanya mambo haya yajulikane tangu zamani.

Kwa hivyo, hoja ya Yakobo kwamba mambo ambayo Wayahudi walipaswa kufanya chini ya sheria ya Agano la Kale, mambo haya hayapaswi kuwekwa juu ya Mataifa kama wajibu. Ananukuu kifungu hiki kutoka Amosi sura ya 9. Hata hivyo, moja ya matatizo tunaposoma haya ni kwamba tunachosoma katika maandishi ya Kiebrania katika Amosi sura ya 9 inasema hivi: Nitatengeneza kibanda cha Daudi kilichoanguka ili wapate kumiliki mabaki ya Edomu na mataifa yote yaliyoitwa kwa jina langu. Kifungu hiki kinamwakilisha mfalme, nyumba ya Daudi itawatiisha mataifa kijeshi.

Adui wa zamani wa Israeli, Edomu, atakuwa sehemu ya ufalme wa Daudi tena. Mfalme huyu atatawala mataifa yote yanayoitwa kwa jina langu anapoyatiisha. Katika nukuu ya Yakobo ya hili, ambapo ananukuu Septuagint, ambayo inasoma maandishi tofauti ya Kiebrania kuliko yale tuliyo nayo katika Amosi sura ya 9, inasema hivi, ili mabaki ya wanadamu wamtafute Bwana na Mataifa yote yanayoitwa kwa jina langu.

Kwa hivyo, tunafanya nini na usomaji huu mbili tofauti? Hatimaye, kile ambacho tumetafakari hapa ni maandishi mawili ya Kiebrania ambayo yanafanana sana. Sababu ya maandishi ya Amosi kusema kwamba yanaweza kuwa na mabaki ya Edomu ni kwamba anachukua neno Edomu hapo, ambalo tena ni, adui wa Israeli, wazao wa Esau, na anasoma Edomu hapo. Hata hivyo, maandishi ya Kiebrania ambayo ndiyo msingi wa kile Yakobo anachosoma yanasema, mabaki ya wanadamu.

Konsonanti za maneno hayo mawili, Edomu na wanadamu, ni sawa kabisa. Kitu pekee kilicho tofauti ni vokali tu zilizopo. Kumbuka, vokali hazikuwa sehemu ya maandishi hapo awali.

Kwa hivyo, tuna usomaji mbili tofauti wa andiko. Amosi anasema, Daudi, nyumba ya Daudi itamiliki mabaki ya Edomu. Yakobo anasema, mabaki ya Adamu watamtafuta Bwana.

Kwa hivyo hiyo ni moja ya tofauti. Tofauti nyingine ni tofauti ndogo iliyopo kwa sababu ya vitenzi viwili tofauti. Amosi, maandishi katika Amosi yanasema kwamba nyumba ya Daudi itamiliki mabaki ya Edomu, Yadash .

Andiko ambalo Yakobo anasoma linasema mabaki ya wanadamu wanaweza kumtafuta Bwana. Na neno la kutafuta hapo ni neno Dadash. Herufi ya kwanza ndiyo kitu pekee kilicho tofauti.

Na kwa hivyo, kwa sababu ya tofauti hizi ndogo katika jinsi maandishi ya Kiebrania yanavyosomwa, Edomu, Adamu, wanadamu, Yadash wataimiliki au kurithi dhidi ya Dadash watafuta. Ndiyo maana tunaishia na masomo haya mawili tofauti. Yakobo anasoma Septuagint hapa kwa sababu hiyo ni Agano la Kale la kanisa la kwanza.

Pia inaweka wazi zaidi hoja anayojaribu kuisema hapa. Wazo ni kwamba Mataifa watajumuishwa katika ufalme ujao. Amosi anasema jambo lile lile.

Mataifa watajumuishwa katika ufalme ujao kwani Daudi atawamiliki na kuwashinda. Kwa hivyo, wazo ambalo Yakobo anajaribu kutoa hapa kuhusu kuingizwa kwa mataifa linapatikana katika maandishi ya Agano la Kale, lakini limeelezwa kwa njia chanya zaidi katika usomaji mbadala tulionao katika Septuagint ambao unakuwa msingi wa ahadi yake hapa. Sasa, jambo moja la mwisho kuhusu kauli ya Yakobo hapa.

Yakobo anahitimishaje kutokana na kifungu hiki katika Amosi sura ya tisa kwamba mahitaji ya Torati ya Agano la Kale yaliwekwa juu ya Wayahudi? Anahitimishaje kwamba haya hayapaswi kuwa mambo yaliyowekwa juu ya Mataifa? Naam, hisia ya jumla ni kwamba inapozungumzia katika kifungu hiki kuhusu Mataifa kuitwa kwa jina la Mungu, inatusaidia kuelewa nafasi ya heshima na ukweli kwamba Mataifa watahiriki na Wayahudi katika siku zijazo utambulisho wa kuwa watu wa Mungu. Kwa msingi wa uhusiano huo maalum, Mataifa pia wataitwa watu wa Mungu. Yakobo anasema, angalia Agano la Kale.

Agano la Kale lilizungumzia hili. Lilizungumzia jukumu lao na kuingizwa kwao. Ukweli kwamba wanaitwa kwa jina langu na ukweli kwamba Mungu ameahidi kwamba angewabariki na kuwajumuisha, hitimisho tunalochukua kutoka hapo ni kwamba Mataifa hawapaswi kuhitajika kuwa Wayahudi.

Kwa hivyo, kifungu hiki kinaonyesha tu muundo tulionao katika Agano Jipya wanaposoma ahadi za manabii. Manabii wanaahidi ufalme mtukufu wa kieskatolojia. Mika, ndio kiini cha ujumbe wake.

Mataifa yatamiminika hadi Sayuni. Masihi wa baadaye atarejesha nasaba ya Daudi. Ahadi hizo ni ahadi za siku za mwisho ambazo tumepewa katika manabii.

Ujumbe wa Agano Jipya ni ahadi hizo na utambuzi na utimilifu wa ahadi hizo ni sasa na bado. Tunafurahia utimilifu wa awali wa ahadi hizo katika Kristo. Tunatarajia utimilifu wake wa mwisho wakati wa kuja kwake mara ya pili na katika ufalme wa mwisho wa dunia.

Mika, katika ujumbe wake, anatumkumbusha kile tulicho nacho tayari katika Kristo na kisha, hatimaye, kile tunachopaswa kutarajia Kristo atakapotawala na kutawala juu ya mbingu mpya na dunia mpya.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 21, Ahadi ya Mika ya Urejesho.